

**B.a.B.e. — Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek — Centar za mirovne studije
— Centar za građanske inicijative — CESI — Delfin — Documenta — GONG —
Građanski odbor za ljudska prava — Homo — Kuća ljudskih prava — Luč —
Međunarodni rehabilitacijski centar za žrtve mučenja — MIRamiDA Centar — Srpski
demokratski forum — Zelena akcija — Ženska soba**

U Benkovcu, Berku, Grožnjanu, Osijeku, Pakracu, Poreču, Puli, Zagrebu, Vukovaru
8. rujna 2011.

**Otvoreno pismo predsjednici Vlade RH, Vladi RH, Hrvatskom saboru i
parlamentarnim političkim strankama
povodom političkih izjava koje dovode u pitanje presude međunarodnih i
domaćih sudova i antifašizam**

Oglašavamo se povodom niza neprimjerenih istupa ili izostanka očekivane reakcije predstavnika Vlade RH, te pozivamo Vladu RH, zastupnice i zastupnike Hrvatskog sabora i parlamentarne političke stranke da se suzdrže od izjava koje dovode u pitanje presude pravosuđa i antifašizam kao jednu od izvorišnih osnova Ustava Republike Hrvatske.

1) Izjava predsjednice Vlade RH na svečanosti u Kninu

Premijerka Jadranka Kosor je u svom govoru povodom obilježavanja Dana domovinske zahvalnosti i Dana pobjede, te 16. godišnjice Vojno-redarstvene akcije „Oluja“ 5. kolovoza 2011., uputila pozdrav „svim hrvatskim generalima“ s vrlo jasnom porukom da pozdrav upućuje i onim generalima koji su okrivljeni ili osuđeni za ratne zločine. Nitko od prisutnih najviših državnih dužnosnika nije se tome usprotivio. Generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču upravo je istjecao rok za žalbu na prvostupanjsku nepravomoćnu presudu MKSJ-a.

Takav istup s političke pozornice predstavlja nepoštovanje Suda, a može se tumačiti i kao pritisak na pravosuđe te nagovještaj nepriznavanja eventualno osuđujućih, pravomoćnih sudskih presuda. Kako te riječi nije izrekla građanka u svoje ime, niti političarka u ime stranke, već predsjednica Vlade, može se izvući zaključak da RH ne priznaje presudu, odnosno, ne poštuje MKSJ (iako smo jedna od država koja ga je osnovala), da visoki dužnosnici/a nastavljaju slabo obaviještenoj javnosti plasirati poluistine o tome za koje zločine su generali Gotovina i Markač okrivljeni, odnosno nepravomoćno osuđeni te da se na pragu ulaska u EU ne poštuju europski principi poštovanja i pravosuđa, nemiješanja u rad pravosudnih organa, poštovanja ljudskih i manjinskih prava, konačno, uvažavanja i solidarnosti sa žrtvama. Štoviše, upravo zbog toga, u ovoj osjetljivoj fazi postupka pred MKSJ kada će se razmatrati žalbe nepravomoćno osuđenih generala, ovakav istup s najviše političke razine može im naškoditi.

Vođa oporbe Zoran Milanović je na HTV-u eksplicitno odbio osuditi premijerkine riječi u Kninu. Za mnoge oporbene političare glavna zamjerka tom pozdravu je bila

njegova navodna neiskrenost. Time su zorno pokazali koliko je među političarima rašireno neshvaćanje da su takve geste štetne za afirmiranje nezavisnosti pravosuđa i dokle seže njihova spremnost na odstupanje od postulata pravne države.

2) Izjava ministra unutarnjih poslova povodom Europskog dana sjećanja na žrtve totalitarnih režima

"Ako mi kažu da sam antifašist, to je za mene uvreda", rekao je ministar unutarnjih poslova Tomislav Karamarko u Dubrovniku u povodu Europskog dana sjećanja na žrtve totalitarnih režima zanemarujući da ga na objektivno, cjelovito i nepristrano sagledavanje povijesnog razdoblja Drugog svjetskog rata i antifašizma te trajnu afirmaciju antifašističkih vrijednosti obavezuje Ustav RH i Deklaracija Hrvatskog sabora.

3) Reakcija predsjednice Vlade RH na kritike iz susjedne Republike Srbije

Premijerka Jadranka Kosor je 26. kolovoza 2011. poručila da „neki političari ni u Hrvatskoj ni u Srbiji još uvijek nažalost nisu shvatili nakon dvadeset godina samostalnosti Republike Hrvatske da hrvatski narod ni hrvatski premijeri neće više nikada dolaziti u Beograd pitati za savjet, molbu za dopuštenje da čine ovo ili ono ili da dobiju zabranu da čine ovo ili ono. Ta su vremena zauvijek, na sreću, prošla“. Govoreći u maskirnoj uniformi HV-a i koristeći ratnu retoriku u znaku političke komunikacije devedesetih premijerka nas je na tren vratila u vrijeme neposredno nakon rata. Stvorila je dojam prividne ratne opasnosti od vanjskog neprijatelja, gurajući u drugi ili treći plan istinske probleme poput siromaštva, korupcije i neučinkovitosti institucija.

4) Izjava potpredsjednika Hrvatskog sabora povodom 20. obljetnice Specijalne policije

Na proslavi 20. godišnjice Specijalne jedinice policije „Alfe“ 3. rujna su u prisutnosti predstavnika Hrvatskog sabora, Vlade RH i izaslanika Predsjednika RH dodijeljene plakete generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču te ponovno upućeni pozdravi od strane visokih državnih dužnosnika, ovog puta od strane potpredsjednika Sabora Ivana Jarnjaka, čemu nije protuslovio nitko od prisutnih političara.

Nekim hrvatskim građanima pozdravi upućeni „svim generalima“, dakle i onima koji su nepravomoćno i pravomoćno osuđeni za ratni zločin, negiranje antifašizma i ratna retorika mogu biti izraz najdubljeg domoljublja. No, domoljublje znači poštivanje ljudskih prava i institucija demokratske države, kakvom se Hrvatska smatra, a to znači i poštivanje odluka pravosudnih tijela. Stoga, Vlada RH mora zastupati domoljublje koje isključuje zlouporabu sile protiv civilnoga stanovništva, ranjenih i zarobljenih.

Omalovažavajući hrvatsko i međunarodno pravosuđe Predsjednica Vlade RH daje prednost osobnom političkom probitku i probitku svoje stranke nauštrb izgradnji demokratskih institucija, podilazeći time radikalnim nacionalističkim političkim opcijama, umjesto da gradi popularnost na promicanju vrijednosti izgradnje mira i poštivanja ljudskih prava koje se (trudila) promicati u komunikaciji s EU institucijama i partnerima iz zemalja članica.

Pozivamo Predsjednicu Vlade, kao i sve političke stranke, da u nastavku predizborne kampanje poštuju institucije pravne države i Ustav RH te odustanu

od politizacije ratnih i poslijeratnih stradanja i okrenu pogled prema rješavanju sadašnjih stvarnih problema.

Vesna Teršelič, *Documenta*, Zagreb

Katarina Kruhonja, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, Osijek

Zoran Pusić, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Mirjana Galo, Homo, Pula

Biserka Momčinović, Centar za građanske inicijative, Poreč

Ljubo Manjlović, Srpski demokratski forum, Zagreb

Paula Zore, Ženska soba, Zagreb

Zdenka Pantić, Međunarodni rehabilitacijski centar za žrtve mučenja, Zagreb

Mirjana Bilopavlović, Delfin, Pakrac

Goran Božičević, MIRamiDA Center, Grožnjan

Gordan Bosanac, Centar za mirovne studije, Zagreb

Dragica Aleksa, Luč, Berak

Sanja Sarnavka, B.a.B.e., Zagreb

Sandra Benčić, Kuća ljudskih prava, Zagreb

Gordana Obradović, CESI, Zagreb

Jelena Berković, GONG

Tomislav Tomašević, Zelena akcija, Zagreb

Miroslav Varga, Osijek

Eugen Frković, Benkovac

Željko Mrak, Osijek

Suzana Kunac, Zagreb

Ljiljana Gehrecke, Vukovar

Tin Nuić, Zagreb

Drago Pilsel, Zagreb